

KRETINGOS MIESTO 2024-2028 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

ĮVADAS

Kretingos miesto vietos veiklos grupės (toliau – Kretingos miesto VVG) vietos plėtros strategija skirta pagerinti vietines įsidarbinimo galimybes ir padidinti socialinę bendruomenės integraciją, išnaudojant vietos valdžios, verslo ir bendruomenės ryšius. Kretingos miesto VVG siekia skatinti Kretingos miesto gyventojų iniciatyvas, telkti savivaldybės, bendruomeninių organizacijų ir verslo pastangas ieškant tinkamiausių sprendimų miesto ekonominei, socialinei, kultūrinei gerovei kelti, organizuoti švietimo ir mokymo veiklas, Europos Sąjungos (toliau – ES) ir Lietuvos Respublikos iniciatyvas, dalyvauti projektinėse veiklose, bendradarbiauti su kitomis organizacijomis ir institucijomis.

Kretingos miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros strategijos rengėjas – Kretingos miesto vietos veiklos grupė. Kretingos miesto vietos veiklos grupė buvo įregistruota 2015 m. kovo 26 d. (kodas 304041168). Registracijos adresas Savanorių g. 29A, LT-97111 Kretinga. Kretingos miesto vietos veiklos grupės teritorija yra išsidėsčiusi šiaurės vakarų Lietuvoje, Kretingos rajono savivaldybėje, Klaipėdos apskrityje. Kretingos rajono savivaldybėje, be Kretingos, yra dar vienas miestas – Salantai. Kretingoje 2022 m. pradžios duomenimis gyveno 17 046 gyventojai. Kretingos mieste susiduriama su daugeliu socialinių problemų: socialine diferenciacija, socialiniu neteisingumu, skurdu, nedarbu, migracijos keliamomis problemomis tiek pačiam asmeniui, tiek jo šeimai bei bendruomenei, bendruomenių nykimu ir su tuo susijusiu asmens nesaugumu ir t.t.

Kretingos mieste gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygoja įvairūs veiksniai: gyventojų sveikatos problemos, socialinė rizika, nepakankamai išvystytos paslaugos skirtos žmogaus fizinei ir emocinei sveikatai užtikrinti, nepakankamai išvystytas neprivalomųjų socialinių paslaugų ir socialinės infrastruktūros tinklas, papildomo užimtumo įvairioms amžiaus ir socialinės padėties grupėms, nedarbas, kurį lemia darbingų asmenų migracija į Klaipėdos miestą, kuriame randama didesnė darbo vietų pasiūla ir didesnis darbo užmokestis. Taip pat susiduriama su asmenų nenoru dirbti, motyvacijos, galbūt informuotumo ir konsultacijų trūkumu. Visą tai sukelia socialinę atskirti, nedarbą ir kitas problemas.

Siekdama spręsti esamas Kretingos miesto socialinės atskirties ir ekonominės integracijos problemas, didinti socialinę įtrauktį ir vykdyti veiklas, skirtas skurdo mažinimui, į veiklas įtraukiant konkrečias tikslines grupes, Kretingos miesto VVG parengė Kretingos miesto 2024-2028 metų vietos plėtros strategiją, kurios **TIKSLAS – skatinti ir plėsti socialinę, ekonominę integraciją, modernizuoti bei plėtoti socialinę infrastruktūrą, kuri gerintų Kretingos miesto gyventojų gyvenimo kokybę**. Į Kretingos miesto vietos veiklos grupės strategijos rengimą aktyviai įsitraukė miesto bendruomenė, seniūnija, kitos nevyriausybinės organizacijos ir smulkus verslas. Strategijoje svarstyti ir įtraukti veiksmai, skirti socialinei atskirčiai mažinti, užimtumui bei verslumui skatinti, bendradarbiavimo ir informacijos sklaidos tinklui kurti. Strategijos veiksmai buvo priimti bendru sutarimu, pasirenkant aktualiausias miestui veiklas. Kretingos miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros strategijos parengimui buvo gauta ES struktūrinių fondų investicijų parama. Vietos plėtros strategijos įgyvendinimui numatoma prašyti ES struktūrinių fondų investicijų paramos, kadangi be šios paramos Kretingos miesto vietos veiklos grupė nebūtų pajėgi finansiškai įgyvendinti visų užsibrėžtų siekių.

Paminėtina, kad Kretingos miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros strategijoje numatyti veiksmai yra integruoti ir inovatyvūs. Siekiant spręsti mieste egzistuojančias problemas taikomas kompleksas veiksmų, o patys veiksmai taikomi „naujai“ arba „kūrybiškai“, t. y. pirmiausiai išanalizavus ir įvertinus vietovės specifiką. Strategija siekiama priartėti prie modernių, Vakarų Europos šalių požiūrio į socialinių problemų ir užimtumo problemų sprendimą, kai skatinamas asmens gebėjimas integruotis į visuomenę ir ugdomi gebėjimai pasirūpinti savimi ir savo šeimos nariais.

**VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS
PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS**

TERITORIJA

Kretingos miestas yra įsikūręs vakarų Lietuvoje, Klaipėdos apskrityje, netoli Lietuvos pajūrio. Kretingos miestas yra Kretingos rajono savivaldybės administracinis centras, jame yra įsikūrusi Kretingos rajono savivaldybės administracija bei kiti savivaldybės valdymo organai. Kretingos rajono savivaldybės plotas – 989.30 kv. km., miesto plotas – 15,58 kv. km.

Pagal Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) taikomas kiekybines ribas ir atsižvelgiant į tai, kad Kretingos rajono savivaldybėje gyventojų skaičius miesteliuose ir kaimuose sudaro 51,0 proc., Kretingos rajono savivaldybė priskiriama „pusiau kaimo“ savivaldybių kategorijai. Remiantis 2022 m. Lietuvos statistiko departamento duomenimis, Kretingos mieste gyveno 17 046 gyventojai, tai sudarė net 45,6 proc. visų Kretingos rajono savivaldybės gyventojų.

GYVENTOJAI

Kretingoje 2022 m. gyveno 17 046 gyventojai, palyginimui 2018 m. gyveno 17 274 gyventojai (t. y. 1,3 proc. sumažėjimas). Kretingos rajono savivaldybėje gyventojų mažėjimas vyko sparčiau – 1,4 proc. (2018 m. – 37 945, o 2022 m. – 37 404), Bendrai šalyje pastebimas lėtas gyventojų skaičiaus kritimas: 2018 m. – 2 808 901 gyventojai, 2022 m. – 2 805 998 gyventojai (t. y. 0,1 proc. mažėjimas). Klaipėdos apskrityje, tuo tarpu, yra pastebimas gyventojų kiekio augimas: 2018 m. čia gyveno 317 252 gyventojai, o 2022 m. – 324 263 (t. y. 2,2 proc. augimas) (žr. 1 priedą, 1 lentelę). Verta atkreipti dėmesį, jog viena iš priežasčių, daranti įtaką neigiamiems demografiniams rodikliams yra augantis mirtingumas, emigracija bei sumažėjęs gimstamumas.

Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategija orientuota į įvairias tikslines grupes, priklausomas nuo įgyvendinamo uždavinio.

- **4.9. konkretaus uždavinio (Kretingos miesto VPS 1.1. Uždavinys)** „Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“ tikslinė grupė:

- 1) gausios šeimos;
- 2) neįgalūs asmenys; asmenys, turintys intelekto ir (ar) psichikos negalią, jų šeimos (globėjai, rūpintojai);
- 3) socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys (pvz., nusikaltimų aukos, benamiai, priklausomybėmis sergantys asmenys, grįžę iš įkalinimo įstaigų asmenys, mažiau galimybių turintys jaunuoliai ir kt.);
- 4) asmenys, kuriems nustatytas socialinių paslaugų poreikis;
- 5) migrantai, priklausantys pažeidžiamų asmenų grupėms;
- 6) nepalankias sąlygas turintys vietos gyventojai;
- 7) nepalankias sąlygas turintys vaikai, mokiniai, ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai;
- 8) bedarbiai ir darbingo amžiaus asmenys.

- **4.7. konkretaus uždavinio (Kretingos miesto VPS 1.2. Uždavinys)** „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą“ tikslinė grupė:

- 1) socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys;
- 2) asmenys, besiruošiantys išeiti ir išėję iš įkalinimo vietų;
- 3) tautinės mažumos;
- 4) mažiau galimybių turintis jaunimas;
- 5) migrantai;
- 6) apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje srityje dirbantys asmenys;
- 7) smurtą patiriantys asmenys;
- 8) organizacijos ir asmenys, dalyvaujantys įgyvendinant nacionalinį savanoriškos veiklos modelį;
- 9) bedarbiai ir darbingo amžiaus asmenys.

TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ

POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ

DEMOGRAFINĖ APŽVALGA

Remiantis 2022 m. Lietuvos statistiko departamento duomenimis, Kretingos mieste gyveno 17 046 gyventojai, tai sudarė net 45,6 proc. visų Kretingos rajono savivaldybės gyventojų. 2022 m. pradžioje Kretingos rajono savivaldybėje gyveno 5 648 vaikai iki 14 metų amžiaus (arba 15,1 proc.), 24 425 darbingo amžiaus asmenų (arba 65,3 proc.) ir 7 331 pensinio amžiaus gyventojai (arba 19,6 proc.) (žr. 1 priedą, 2 lentelę). Lyginant su 2018 m. informacija, vaikų skaičiaus dalis Kretingos rajono savivaldybėje sumažėjo 0,3 proc. p., darbingo amžiaus gyventojų dalis padidėjo 0,3 proc. p., pensinio amžiaus gyventojų dalis išliko nepakitusi. Apibendrintai galima teigti, jog darbingo amžiaus gyventojų dalies augimas suponuoja, jog Kretingos rajono savivaldybėje gyvena vis didesnė dalis jaunų, ekonomiką auginančių gyventojų. Darbingo amžiaus asmenys nebeturi priežasčių išvykti į didžiuosius, o jaunimas baigę studijas grįžta gyventi į Kretingos rajono savivaldybę. Didėjant darbingo amžiaus asmenų skaičiui, didėja gimstamumas.

Lietuvoje 2022 m. pradžioje gyveno 14,9 proc. vaikų, 65,1 proc. darbingo amžiaus gyventojų ir 20,0 proc. pensinio amžiaus gyventojų. Tarp Klaipėdos regiono savivaldybių didžiausia vaikų dalimi pasižymi Klaipėdos rajono savivaldybė – 18,6 proc., didžiausią dalį darbingo amžiaus gyventojų turi Neringos savivaldybė – 73,8 proc., o pensinio amžiaus gyventojų daugiausiai yra Skuodo rajono savivaldybė – 24,8 proc.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2018–2022 m. laikotarpiu, Kretingos rajono savivaldybėje fiksuojama neigiama natūrali gyventojų kaita (t. y. miršta daugiau žmonių nei gimsta). Pažymėtina, jog visose nagrinėjamos teritorijose natūrali gyventojų kaita padidėjo (t. y. kiekvienais metais prarandama daugiau gyventojų negu gimsta) (žr. 1 priedą, 3 lentelę). Nuo 2020 m. pastebimas staigus natūralios gyventojų kaitos didėjimas. Šis kylimas, tikėtina, jog atsirado dėl Covid-19 pandemijos.

Siekiant mažinti mirtingumą Kretingos rajono savivaldybėje yra svarbu tobulinti sveikatos priežiūros, socialines ir viešojo saugumo paslaugas. Gyventojų mirtingumą lemia sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas ir kokybė, o taip pat kriminogeninė situacija, susisiekimo saugumas ir pan. Tačiau nemažiau svarbios ir teikiamos socialinės paslaugos, socialinės integracijos galimybės mieste, mažinančios socialinės rizikos žmonių atskirtį bei didinančios galimybes gyventi sveikesnį, saugesnį ir socialiai pilnavertį gyvenimą.

Kretingos rajono gyventojų skaičiaus mažėjimui įtakos taip pat turėjo ir mažesnis atvykstančiųjų nei išvykstančiųjų gyventi svetur skaičius. Kretingos rajono savivaldybėje neto migracija buvo neigiama 2018-2019 m., o nuo 2020 m. – teigiama. Lietuvos Respublikoje tik 2018 m. neto migracija buvo neigiama, o nuo 2019 m. tapo teigiama. Klaipėdos regione neto migracija buvo teigiama visu laikotarpiu (žr. 1 priedą, 4 lentelę). Tiriamu laikotarpiu Kretingos rajono savivaldybėje atvykusių žmonių skaičius išaugo 15,0 proc., o išvykusių sumažėjo 22,3 proc. Neto tarptautinės migracija rajone (kaip ir bendrai šalyje bei regione) yra teigiama bei auga: 2018 m. tarptautinė migracija Kretingos rajone buvo neigiama – 241 žmogus, o 2022 m. – 419. Šalyje vyrauja panašios tendencijos, o Klaipėdos regione visu tiriamuoju laikotarpiu neto tarptautinė migracija buvo teigiama.

SOCIALINĖS SITUACIJOS APŽVALGA

2021 m. surašymo duomenimis pagal pragyvenimo šaltinį didžiausia Kretingos rajono savivaldybės gyventojų dalis, t. y. 44,6 proc. (7 693 gyventojai), gyveno iš darbo užmokesčio. Bedarbio pašalpas gavo 1 140 (6,6 proc.) gyventojų, pensijos ar kapitalo pajamas – 3 726 (t. y. 21,6 proc.) gyventojų, studento ar moksleivio stipendijas – 1 087 (6,3 proc.) gyventojų, darbo įėjai nepriklausomo išmokas – 1 063 (6,2 proc.) gyventojų, o savarankiškai dirbo 469 (2,7 proc.) gyventojai.

Pagal 2021 m. Kretingos rajono savivaldybės socialinių paslaugų planą, savivaldybėje 2020 m. buvo 138 socialinę riziką patiriančios šeimos, o jose augo 264 vaikai. Palyginimui, 2016 m. Kretingos rajono savivaldybėje buvo 99 socialinę riziką patiriančios šeimos (t. y. 39,4 proc. augimas), vaikų skaičius tokiose šeimose taip pat augo 45,1 proc. (2016 m. – 182 vaikai). Augantis socialinę riziką patiriančių šeimų (ir jose augančių vaikų) kiekis suponuoja apie prastai organizuojamą socialinę politiką savivaldybėje.

Viena didžiausių socialinių paslaugų Kretingos rajono savivaldybėje bei visoje šalyje išlieka vaiko globa (rūpyba). Turimais duomenimis, pagrindinė globos (rūpybos) vaikams nustatymo priežastis išlieka vaiko nepriežiūra, netinkamas auklėjimas. 2017 m. pradžioje Kretingos rajono savivaldybėje buvo 46 vaikai globojami šeimose bei 14 institucijose, o 2020 m. – 62 vaikai šeimose, o 7 institucijose. Verta paminėti, jog sumažėjo institucijose globojamų vaikų kiekis. Mažėjantis globojamų vaikų skaičius suponuoja apie sėkmingai vykdomą beglobių vaikų integraciją į šeimas.

Šeima užima svarbiausią vietą vaiko socializacijos procese. Tai pagrindinė institucija, kurioje rengiamas žmogus pilnavertiškai gyvenimui visuomenėje, formuojamos jo dorinės nuostatos ir vertybės. Šeima yra vaiko gyvenimo pradžia, tačiau ne kiekvienas vaikas savo gyvenimą pradeda šeimoje. Likę be tėvų vaikai dažniausiai apgyvendinami pas artimus giminaičius, rečiau – pas svetimus asmenis ar budinčių globėjų, įvaikinimo atveju dar retesni.

Už socialinių paslaugų teikimo organizavimą gyventojams atsakingas Kretingos rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius. Pagrindinė socialinių paslaugų teikimo įstaiga savivaldybėje yra Kretingos socialinių paslaugų centras, įsikūręs Kretingos mieste. Kretingos rajone yra 11 įstaigų, kurios teikia socialines paslaugas (išskyrus globos namai), 9 iš jų įsikūrusios Kretingos mieste.

2020 m. Kretingos rajono savivaldybėje buvo 138 šeimos, kurios turi socialinę riziką, palyginimui 2016 m. – 99 (t. y. tokių šeimų padaugėjo 34,4 proc.). Tuo tarpu vaikų augančių tokiose šeimose skaičius 2020 m. savivaldybėje siekė 264, o 2016 m. – 182 (t. y. 4,5 proc. padidėjimas).

Viena dažniausių socialinių problemų – smurtas artimoje aplinkoje, kuris sąlygoja bendrų socialinių paslaugų: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, bendravimo) ir specialiųjų (laikino apnakvindinimo, intensyvosios krizių įveikimo pagalbos, trumpalaikės socialinės globos, psichosocialinės pagalbos, apgyvendinimo Krizių centre, poreikį. 2021 m. sumažėjo užregistruotų nusikalstamų veikų, susijusių su smurtu artimoje aplinkoje, skaičius, palyginus su 2020 m., 2021 m. pastebimai sumažėjo ir pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje.

Vienas iš kertinių aspektų didinantis globojamų asmenų įtrauktį bei visuomenės priėmimą yra perėjimas nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų. Siekiant užtikrinti sklandų perėjimą, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija sudarė veiksmų planą. Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams veiksmų planu siekiama 2014–2023 m. laikotarpiu numatyti nuoseklius ir koordinuotus veiksmus, skatinančius kurti perėjimo nuo institucinės socialinės globos prie paslaugų neįgaliesiems suaugusiems asmenims, turintiems proto ir (ar) psichikos negalią, vaikams ir jaunimui, turintiems proto ir (ar) psichikos negalią, likusiems be tėvų globos vaikams, įskaitant kūdikius, šeimoms bendruomenėje ir pagalbos šeimai, globėjams (rūpintojams) sistemą.

Kretingos rajono savivaldybėje veikia vieni socialinės globos namai – Padvarių socialinės globos namai. Šiuose socialinės globos namuose gyveno 48,9 proc. darbingo amžiaus asmenų su negalia (108 asmenys). 51,1 proc. įstaigų gyventojų buvo senovo amžiaus asmenys, iš kurių – 40,7 proc. nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis.

Siekiant statistiškai apskaičiuoti kiekvienoje savivaldybėje gyvenančių darbingo amžiaus intelekto ir (ar) psichikos negalią turinčių asmenis, remiamasi Higienos instituto duomenimis, kurie preliminariai leidžia įvertinti, kiek kiekvienoje savivaldybėje gyvena tikslinės grupės asmenų. Svarbu pažymėti, kad iš Higienos instituto statistikoje pateiktų duomenų yra atimami socialinės globos namuose gyvenantys asmenys, tai, savo ruožtu, leidžia apskaičiuoti kiek tikslinės grupės asmenų naudojasi socialinėmis paslaugomis. Remiantis Higienos instituto duomenimis, Kretingos rajono savivaldybėje registruotas 231 asmuo, kuriam priskirta diagnozė F20-F29 dėl kurios dažniausiai yra nustatoma psichikos negalia, 56 asmenims priskirta diagnozė F70-F79 dėl kurios dažniausiai nustatoma intelekto negalia. Sumuojant šiuos du skaičius, asmenų, turinčių psichikos ir (ar) intelekto negalią Kretingos rajono savivaldybėje, registruota 287. Iš šio skaičiaus atėmus savivaldybėje veikiančių socialinės globos namų darbingo amžiaus gyventojus (108) gauname, kad Kretingos rajono savivaldybėje gyvena apie 179 tikslinės grupės asmenų.

Siekiant identifikuoti asmenis, turinčius psichikos ir (ar) intelekto negalią bei jų artimuosius, kaip atskirą socialinių paslaugų gavėjų grupę, savivaldybės analizuavo Socialinių paslaugų kataloge reglamentuotų paslaugų teikimo mastus, t. y. tyrė kiek tam tikros paslaugos gavėjų tarpe yra tikslinės grupės asmenų. Socialinės priežiūros paslaugose, tik nedidelė dalis gavusių paslaugas yra tikslinės grupės nariai. Kretingos rajono savivaldybėje iš pagalbos į namus paslaugos gavėjų tik 2,8 proc. priklausė tikslinei grupei (t. y. turi psichikos ir (ar) intelekto negalią bei yra jų artimieji). Tikslinės grupės nariai sudarė 3,4 proc. socialinių įgūdžių ugdymo paslaugos gavėjų. Didžiausią dalį, tarp paslaugos gavėjų, tikslinės grupės nariai sudarė psichosocialinėje pagalboje – 16,8 proc. Tuo tarpu socialinės globos paslaugose visi, dienos socialinės globos institucijose paslaugos, gavėjai buvo tikslinės grupės nariai. Socialinių paslaugų prieinamumo analizė atskleidė, kad intelekto ir (ar) psichikos negalią

turintys asmenys menkai naudojami socialinėmis paslaugomis. Lyginant socialinės priežiūros ir socialinės globos paslaugas, ženkliai didesne apimtimi teikiamos socialinės globos paslaugos. Vertinant socialinės priežiūros paslaugų įvairovę, daugiausia regiono savivaldybėse (Neringos nevertinama dėl nepreinančių duomenų) organizuojama ir teikiama socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugų.

Klaipėdos regiono savivaldybės, rengdamos individualius savivaldybių Žemėlapius, siekė identifikuoti jų savivaldybėse gyvenančių asmenų, kurie šiuo metu nedalyvauja socialinių paslaugų sistemoje poreikius. Poreikiai buvo identifikuoti trimis pagrindiniais pjūviais – apgyvendinimo, užimtumo ir laikino atokvėpio paslaugų. Kiekviena individuali savivaldybė pasirinko skirtingas strategijas dėl šios informacijos gavimo. Dažniausiai savivaldybėse, per seniūnijų socialinius darbuotojus, buvo atliktos gyventojų apklausos. Šios apklausos parodė, jog Kretingos rajono savivaldybėje šiuo metu gyvena 47 žmonės, kurie nedalyvauja socialinių paslaugų sistemoje, tačiau jiems yra reikalingos socialinės (apgyvendinimo, dienos užimtumo bei laikino atokvėpio) paslaugos. Neišsprendus šių problemų ir laiku nesuteikus individualių paslaugų, ateietyje šiai daliai asmenų atsiras ilgalaikės globos poreikis, todėl savivaldybėje yra būtina plėsti ne tik alternatyvias ir prevencines institucinei globai paslaugas, tačiau ir skatinti jų informacinį prieinamumą, plėtoti atvejo vadybą, skatinti socialinio darbo plėtrą, kad būtų suteikta savalaikė pagalba ir ugdomas asmenų bei jų artimųjų savarankiškas gyvenimas ir didinama įtrauktis į bendruomenę.

Inovatyvios paslaugos šio Žemėlapio rėmuose suvokiamos kaip paslaugos, kurios nėra reglamentuotos ir kurioms reikia „minkštųjų“ investicijų, daugiausia investicijų į žmogiškuosius resursus. Socialinių paslaugų teikimo statistika atskleidžia, kad asmenys, turintys intelekto ir (ar) psichikos negalią mažai naudojami bendruomenėje teikiamomis socialinėmis paslaugomis, t. y. Žemėlapio tikslinė grupė sudaro mažą paslaugos gavėjų dalį. Tuo tarpu beveik visos savivaldybės identifikuoja šią tikslinę grupę per apgyvendinimo ir užimtumo bei laikino atokvėpio paslaugų poreikį. Galima daryti prielaidą, kad didžioji dauguma šių asmenų gyvena namuose su savo artimaisiais ir nedalyvauja socialinių paslaugų sistemoje – nėra ugdomi šių asmenų savarankiško gyvenimo įgūdžiai dėl ko asmenys mažai įsitraukia į bendruomenės gyvenimą, kitas gyvenimui svarbias sritis – užimtumą, sveikatos sritį, kultūrinį gyvenimą ir kt. Tuo tarpu artimieji, nuolatos prižiūradami negalią turinčius asmenis, negali ar pilnai negali dalyvauti darbo rinkoje, susiduria su kitais psichologiniais, darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimo iššūkiais. Šių asmenų įtraukimui į savarankišką ir bendruomenės gyvenimą yra būtina užtikrinti informacinį prieinamumą, t. y. suteikti visą reikiamą informaciją apie socialines ir kitas paslaugas, palydėti asmenį (šeimą) socialinių paslaugų ir kituose sektoriuose teikiamų paslaugų sistemoje. Individualių asmenų poreikių užtikrinimui būtina diegti atvejo vadybos mechanizmą, suteikiant pagalbą, palydėjimą ir atstovavimą užtikrinant asmens norus ir poreikius tarpinstitucinėje erdvėje.

Kretingos rajono savivaldybė pirminiame Žemėlapyje nurodė, kad 24 bendruomenėje gyvenantiems asmenims reikalingos su apgyvendinimu susijusios paslaugos ir apsaugoto būsto plėtra užtikrinant 12 apsaugotų būstų infrastruktūrą. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vertinimu savivaldybei pasiūlyta sumažinti apsaugoto būsto vienetų skaičių iki 7, todėl II-ajame deinstitutionalizacijos etape, savivaldybės sprendimu, savivaldybėje bus įsteigti 7 apsaugoti būstai ir sukurtos 14 vietų paslaugų teikimui. Kretingos rajono savivaldybėje 2022 m. veikia 1 grupinio gyvenimo namas, įsteigti Padvarių socialinės globos namai. Savivaldybė pirminiame Žemėlapyje neidentifikavo poreikio steigti papildomus grupinio gyvenimo namus (toliau – GGN). Socialinės apsaugos ir darbo ministerija pateikė savivaldybei siūlymą įsteigti 1 GGN, kad savivaldybėje plėtotųsi įvairaus intensyvumo ir pagalbos reikalingos paslaugos. Galutiniu savivaldybės sprendimu, II-ajame etape planuojama įsteigti 1 grupinio gyvenimo namus. Kretingos rajono savivaldybė Žemėlapyje taip pat identifikuavo poreikį steigti 1 socialines dirbtuves. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija pritarė šiam siūlymui. Galutiniu savivaldybės sprendimu, II-ajame etape planuojama įsteigti 1 socialines dirbtuves, kuriose paslaugas gaus 12 asmenų.

EKONOMINĖ APŽVALGA

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis apibūdina nedarbo lygį nagrinėjamoje teritorijoje. Kretingos rajono savivaldybėje 2022 m. nedarbo lygis siekė 5,7 proc. bei buvo mažesnis nei Klaipėdos regione (7,4 proc.) ir šalyje (9,0 proc.). Palyginus su 2018 m. lygiu, nedarbo lygis Kretingos rajone pakilo 1,1 proc., regione – 0,4 proc. p., Lietuvoje nedarbo lygis paauogo 0,5 proc. p. Taigi, Kretingos rajono savivaldybės augimas buvo sparčiausias, tačiau nedarbo lygis rodiklis vis dar yra žemiausias iš visų nagrinjamų teritorijų (žr. 1 priedą, 5 lentelę).

2022 m. Kretingos rajono savivaldybėje buvo 29 175 (78,0 proc.) užimtų gyventojų ir 2 132,0 (5,7 proc.) bedarbių. Šalies mastu Kretingos rajono padėtis buvo gera, nes vidutiniškai Lietuvoje buvo mažiau užimtų (73,8 proc.) gyventojų bei daugiau bedarbių (9,0 proc.).

Norėdama padidinti užimtumą, Kretingos rajono savivaldybė parengė 2022 m. užimtumo didinimo programą, kurios tikslai – padėti sunkiai integruojantiems į darbo rinką bedarbiams laikinai įsidarbinti ir užsidirbti pragyvenimui būtinų lėšų; mažinti socialinę įtampą ir atskirti tarp bendruomenės narių; atnaujinti bedarbių darbinus įgūdžius; padidinti bedarbių galimybes susirasti nuolatinį darbą; didinti Kretingos rajono gyventojų užimtumą. Pirmenybė dalyvauti programoje bus teikiama nekvalifikuotiems, vyresnio amžiaus, bedarbiams, praradusiems darbinus įgūdžius dėl ilgalaikio nedarbo, dėl įvairių socialinių priežasčių negalintiems ilgą laiką susirasti darbo ir dėl to atsidūrusiems sunkioje materialinėje padėtyje.

Norint, kad programa būtų sėkminga, yra numatomi šie darbai:

- kraštovaizdžio, nekiliojamųjų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų objektų tvarkymas;
- sporto ir turizmo objektų tvarkymo pagalbiniai darbai;
- vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra;
- stichiskai susidariusių sąvartynų, užterštų, neprižiurimų teritorijų valymo darbai;
- savivaldybei priskirtos valstybinės žemės ir kito priskirto valstybės turto laikino pobūdžio tvarkymo darbai (šiukšlių rinkimas, šienavimas, sniego valymas, želdynų priežiūra, smulkūs remonto darbai).

Rengiant Kretingos miesto VVG 2024-2028 m. vietos plėtros strategiją išsamiai įvertinome užimtumo didinimo programos išskeltus tikslus ir formuluodami VPS veiksmus siekiame prisidėti prie šios užimtumo programos įgyvendinimo, kadangi tam reikia ne tik lėšų, bet žmogiškųjų išteklių. Norint, kad programa būtų sėkminga, yra būtini tikslūs ir pasiekiami tikslai.

Pažymėtina, kad Kretingoje yra stipri pramonės bazė. Savivaldybė išsiskiria veikiančių ūkio subjektų skaičiumi prekyboje, apdirbamojoje gamyboje, statybų sferoje, transporto ir saugojimo srityje. Savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų skaičius kasmet auga (žr. 1 priedą, 6 lentelę), tačiau vyrąja smulkus ir vidutinis verslas, kurių dauguma veikia vyso žemos pridėtinės vertės srityse, dėl šios priežasties, savivaldybėje yra mažesnis nei šalies vidurkis vidutinis mėnesinio bruto darbo užmokeskis. Vadovaujantis statistiniais duomenimis, didžioji dalis organizacijų yra klasifikuojamos kaip mikro – iki 10 žmonių (2022 m. veikė 961 įmonė, mikro įmonės sudarė 85,6 proc. visų įmonių). 2022 m. duomenimis, Kretingos rajono savivaldybėje buvo 246 ūkio subjektai, užsiimantys didmenine ir mažmenine prekyba, o 2018 m. – 257 ūkio subjektai, per 5 metus didmenines ir mažmenines prekyba užsiimančių ūkio subjektų skaičius sumažėjo 4,3 proc.

STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ

STIPRYBĖS		SILPNYBĖS	
1.	Dauguma socialines paslaugas teikiančių įmonių ir organizacijų yra susitelkusios Kretingos miesto teritorijoje – Kretingos rajone yra 11 įstaigų, kurios teikia socialines paslaugas (išskyrus globos namus), 9 iš jų įsikūrusios Kretingos mieste	1.	Žmonių, ypač jaunų, emigracija ir negrįžimas į Kretingos miestą, kurį lemia kasdienių (socialinių paslaugų ir socialinės infrastruktūros) trūkumas, informacijos apie socialines paslaugas sklaidos problema ir kasdienį gyvenimą įtakojantys veiksniai.
2.	Didžiausia dalis Kretingos rajono gyventojų - darbingo amžiaus (65,3 proc), darbingo amžiaus gyventojų dalis Kretingos rajono savivaldybėje augo 0,3 proc. p.	2.	Augantis socialinę riziką patiriančių šeimų (ir jose augančių vaikų) kiekis, kuris suponuoja apie prastai organizuojamą socialinę politiką savivaldybėje

3.	Kretingoje yra stipri pramonės bazė. Savivaldybė išsiskiria veikiančių ūkio subjektų skaičiumi prekyboje, apdirbamojoje gamyboje, statybų sferoje, transporto ir saugojimo srityje. Kretingos rajono savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų skaičius kasmet auga	3.	2018–2022 m. laikotarpiu Kretingos rajono savivaldybėje fiksuojama neigiama natūrali gyventojų kaita (t. y. miršta daugiau žmonių nei gimsta)
		4.	Viena dažniausių socialinių problemų – smurtas artimoje aplinkoje. Smurtas artimoje aplinkoje sąlygoja bendrųjų socialinių paslaugų (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, bendravimo) ir specialiųjų (laikino apnaujinimo, intensyvios krizių įveikimo pagalbos, trumpalaikės socialinės globos, psichosocialinės pagalbos, apgyvendinimo Krizių centre) poreikį.
GALIMYBĖS		GRĖSMĖS	
1.	Savanorių, NVO, bendruomenių įtraukimas į socialinių paslaugų teikimą – socialinio verslo kūrimas, paslaugų perdavimas NVO sektoriui	1.	Kasdienių socialinių paslaugų, kurios nėra teikiamos ir (arba) finansuojamos valstybės ar savivaldybės lėšomis nebūvimas, inovatyvių, šiuolaikinių sprendimų trūkumas teikiant viešąsias – socialines paslaugas, gerinant viešąją - socialinę infrastruktūrą
2.	Socialinės integracijos iniciatyvų (veiklų) mieste, mažinančių socialinės rizikos žmonių atskirtį bei didinančių galimybes gyventi sveikesnį, saugesnį ir socialiai pilnavertį gyvenimą, skatinimas ir rėmimas	2.	Blogėjanti gyventojų fizinė ir psichinė sveikata dėl patiriamo streso, mažo fizinio aktyvumo, žalingų įpročių ir kitų priežasčių
3.	Galimybė teikti koncentruotas (kompleksines) paslaugas - lengviau pasiekiamas klientui dėl naujų, skaitmeninių technologijų panaudojimo	3.	Ekstremalių situacijų, pandemijų neigiama įtaka socialinės paramos sektoriui (darbo netekę asmenys, didesnis socialinių išmokų poreikis)
4.	Vienas iš kertinių aspektų didinantis globojamų asmenų įtrauktį bei visuomenės priėmimą yra perėjimas nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų	4.	Nepakankamas socialinių paslaugų prieinamumas skatins socialinės atskirties didėjimą ateityje
5.	Alternatyvių ir prevencinių institucinei globai paslaugų plėtra, skatinti jų informacinį prieinamumą, plėtoti atvejo vadybą, skatinti socialinio darbo plėtrą, kad būtų suteikta savalaikė pagalba ir ugdomas asmenų bei jų artimųjų savarankiškas gyvenimas ir didinama įtrauktis į bendruomenę	5.	Kretingos rajono savivaldybėje šiuo metu gyvena 47 žmonės, kurie nedalyvauja socialinių paslaugų sistemoje, tačiau jiems yra reikalingos socialinės (apgyvendinimo, dienos užimtumo bei laikino atokvėpio) paslaugos - kyla grėsmė, kad šių asmenų skaičius dar labiau didės jei nebus teikiamos (organizuojamos) papildomos paslaugos
		6.	Kretingos rajono savivaldybėje 2022 m. nedarbo lygis siekė 5,7 proc. bei buvo mažesnis nei Klaipėdos apskrityje (7,4 proc.) ir šalyje (9,0 proc.), tačiau augo didžiausių procentiniu dydžiu lyginant su regionu ir Lietuva

GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANČIAI STRATEGIJĄ EIGA

VIEŠIEJI PRISTATYMAI IR KONSULTACIJOS

Miesto situacijos ir gyventojų poreikių analizė – vienas iš svarbiausių vietos plėtros strategijos rengimo etapų, todėl, siekdamas išsiaiškinti vietos gyventojų požiūrį į miesto situaciją, sužinoti pagrindines problemas bei lūkesčius, Kretingos miesto VVG daug dėmesio skyrė miesto gyventojų ir organizacijų poreikiams iširti. Miesto gyventojų poreikių išsiaiškinimas ne tik aktyvina miesto gyventojus, bet įtraukiant tikslinių grupių žmones, padeda priimti teisingus strateginius sprendimus. Šis vietos plėtros strategijos rengimo etapas yra vienas svarbiausių, kadangi gyventojų poreikių tyrimas ir tai, kiek aktyviai į šį procesą bus įtraukti vietos gyventojai ir organizacijos, didele dalimi nulemia vietos plėtros strategijos įgyvendinimo sėkmę.

Kretingos miesto vietos veiklos grupė stengėsi surinkti kuo daugiau ir platesnės informacijos apie miesto žmonių poreikius, identifikuoti tikslinių gyventojų grupių problemas. Tuo pačiu buvo siekiama, kad surinkta informacija galėtų atspindėti Kretingos miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros strategijos tikslinės gyventojų grupės nuomones. Tuo tikslu 2023 m. kovo 8 d. surengtas informacinis renginys-diskusija, kurios metu buvo aptarta Kretingos miesto vietos veiklos grupės veikla, bei pristatytas naujasis 2021-2027 metų finansavimo periodas, nurodyta kodėl verta įgyvendinti bendruomenių inicijuotą vietos plėtrą miestuose ir kaip tai daryti. Susitikimo metu pristatyti Veiksmų programos 4.7. ir 4.9. uždaviniai, pagal kuriuos rengiamos Vietos plėtros strategijos. Visuomenė, organizacijos buvo kviečiamos pildyti idėjų anketas, vykdyta viešai prieinamos statistinės informacijos, rajono strateginių ir kitų dokumentų analizė, vyko Kretingos miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros strategijos darbo grupių (valdybos) susirinkimai.

Rengiant vietos plėtros strategiją buvo vykdomi įvairūs informacijos rinkimo, poreikių tyrimo ir viešinimo metodai:

1. Konsultaciniai-informaciniai renginiai.

Renginio metu (2023 m. kovo 8 d.) buvo informuojama, kad Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategija rengiama pagal 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos du konkrečius uždavinius:

- Uždavinys 4.7 Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių
- Uždavinys 4.9. Skatinti marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialiųjų poreikių turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdamas integruotus veiksmus, be kita ko, teikti aprūpinimą būstu ir socialines paslaugas (ERPF).

Renginio metu buvo išsamiai pristatyti ir paaiškinti Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklių reikalavimai, pristatytos remtinios veiklos, galimi projektų vykdytojai, VVG vietos plėtros strategijos tikslinės grupės ir siektini rezultatai. Taip pat buvo pristatyta vietos plėtros strategijos rengimo eiga, vertinimo ir tvirtinimo etapai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir VVG atsakomybės, įgyvendinant vietos plėtros strategiją.

Susitikime dalyvavo tikslinių grupių atstovai: bedarbių, neaktyvių Kretingos miesto gyventojų, įskaitant jaunimą nuo 16 metų, socialinę atskirtį patiriančių šeimų atstovai. Siekiant kuo plačiau paskleisti informaciją apie rengiamą vietos plėtros strategiją, į susitikimus taip pat buvo pakviesti ir juose dalyvavo verslo ir socialinių (NVO) partnerių.

Strategijos rengimas aptartas ir darbo grupėse, kurių susitikimai vyko 2023 m. balandžio 25 d.

Taip pat papildomas Strategijos rengimo susitikimas buvo organizuotas ir 2023 m. balandžio 9 d. dėl finansinio veiksmų plano koregavimo po pasikeitusių Vidaus reikalų ministerijos reikalavimų Vietos plėtros strategijų rengimui.

Rezultatas - visuomenės ir VVG valdybos ir narių supažindinimas su finansavimo galimybėmis.

2. Tikslinių grupių idėjų anketa.

Tikslinių grupių idėjų anketa. Tai apklausa, kuri padėjo gauti kiekybinę ir kokybinę informaciją, ir kurios metu buvo siekiama išsiaiškinti esamą miesto socialinę-ekonominę situaciją bei gyventojų poreikius ir problemas. Buvo parengta idėjų anketa skirta Kretingos miesto gyventojams, verslo subjektams, nevyriausybinio sektoriaus atstovams, savivaldos atstovams. Strategijos rengimo metu buvo gauta 10, tačiau labai plačių, projektinių idėjų, kuriose aprašomos mieste esančios problemos bei jų sprendimo būdai. Parenkant strategijos veiksmus buvo daroma prielaida, kad gautos projektinės idėjos gali būti realizuojamos įgyvendinant vieną, arba kelis projektus.

Rezultatas - apibrėžti Kretingos miesto VVG plėtros poreikiai, parengtas galimas veiksmų planas.

3. Kretingos savivaldybės administracijos, biudžetinių ir kitų įstaigų pateiktos informacijos analizė.

Kretingos rajono savivaldybės administracijos, biudžetinių ir kitų įstaigų apklausa. Metodas, skirtas kiekybiniais duomenimis ir informacijai gauti. Savivaldybės administracijos ir savivaldybės įstaigų buvo prašoma pateikti socialinę, demografinę statistinę informaciją apie Kretingos miesto gyventojus. Gauti duomenys suteikė VVG patikimą informaciją apie padėtį mieste. Kadangi savivaldybė negali pateikti daug duomenų tik apie miesto gyventojus (dėl duomenų apsaugos, bei bendrų su savivaldybe sistemų) buvo remtasi Lietuvos statistikos departamento pateikiamais duomenimis bei socialinės apsaugos bei darbo ministerijos pateikiamais duomenimis.

4. Viešai prieinamos statistinės informacijos, savivaldybės strateginių ir kitų dokumentų analizė.

Viešai prieinamos statistinės informacijos, savivaldybės strateginių ir kitų dokumentų analizė. Atliekant teritorijos, kuriai rengiama vietos plėtros strategija, analizę buvo naudojama viešai internete pateikiama statistinė informacija. VVG vietos plėtros strategijos dalyje pateikiamos nuorodos į naudotas informacijos šaltinius.

Rezultatas - atlikta teritorijos analizė. Parengta SSGG analizė.

5. Kretingos miesto VVG valdybos susirinkimai.

Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategijos rengimo metu buvo kaupiama įvairi kiekybinė ir kokybinė informacija. Ši informacija buvo nuolat analizuojama ir sisteminama. Buvo organizuojami Kretingos miesto VVG valdybos susirinkimai, kurių metu naudojantis atliktos idėjų apklausos duomenimis, apibrėžti Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategijos tikslai ir uždaviniai. Vietos plėtros strategijos rengimo metu buvo organizuojami 3 susirinkimai.

Rezultatas - susistemintą visą informaciją, buvo apibrėžti kretingos miesto VVG vietos plėtros strategijos tikslas ir uždaviniai, numatyti veiksmai, siektini rodikliai ir kretingos miesto VVG vietos plėtros strategijos lėšų poreikis.

6. Strategijos viešinimas 2 būdais: informacinis straipsnis spaudoje, kartu kviečiant teikti pasiūlymus parengtai VPS (pateikiama nuoroda į Kretingos miesto VVG internetinę svetainę); atsiklausus gyventojų nuomonės Kretingos rajono savivaldybės interneto svetainėje: www.kretinga.lt (*viešas aptarimas nuo 2023 m. lapkričio 20 d. iki 2023 m. lapkričio 29 d.*).

**VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT
IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMĖS**

1. TIKSLAS – skatinti ir plėsti socialinę, ekonominę integraciją, modernizuoti bei plėtoti socialinę infrastruktūrą, kuri gerintų Kretingos miesto gyventojų gyvenimo kokybę.   Skatinant ir plėtojant socialinę, ekonominę integraciją bei modernizuojant socialinę infrastruktūrą Kretingos mieste, siekiama gerinti gyventojų gyvenimo kokybę. Šiomis priemonėmis siekiama užtikrinti, kad visi žmonės turėtų lygias galimybes dalyvauti visuomenėje, gauti prieigą prie svarbių paslaugų ir dalyvauti veikloje, kuri prisideda prie jų gerovės.   Atlikus Kretingos miesto gyventojų poreikių analizę (kviečiant teikti projekto idėjas) buvo nustatyti pagrindiniai poreikiai: 1) didinti švietimo, mokslo, kultūros, sporto, sveikatos priežiūros ir kt. paslaugų įvairovę bei modernizuoti esamą infrastruktūrą;   2) kurti vaikų ir jaunimo, senyvo amžiaus žmonių ir socialiai pažeidžiamų grupių užimtumą skatinančią aplinką;   3) gerinti socialiai pažeidžiamų grupių įsiveiklinimo sąlygas;   4) intelektualinę ir kompleksinę negalią turinčių asmenų užimtumo problema;   5) Kretingos miesto gyventojų verslumą skatinančių veiklų poreikis.   Atsižvelgiant į bendrus ES ir Nacionalinius planavimo dokumentus, atlikus Kretingos miesto situacijos analizę, SSGG analizę, pasitarus su miesto gyventojais bei veikiančių įmonių, įstaigų ir organizacijų atstovais, buvo suformuluotas tikslas.   Tikslui pasiekti, socialinė, ekonominė integracija bus skatinama kuriant ir plėtojant socialinius verslus: 1) skatinant socialinę integraciją, gerinant skirtingų gyventojų grupių bendravimą, sąveiką ir solidarumą. Socialinės integracijos skatinimas – mažina socialinę atskirtį ir diskriminaciją, skatina abipusį supratimą ir padeda formuoti vieningą bendruomenę;   2) plėtojant ekonominę integraciją, skatinant ekonomikos augimą. Modernizavus ir plėtojant socialinę infrastruktūrą, bus sukuriama daugiau darbo vietų. Tai padidins pragyvenimo lygį ir gyventojų gerovę.   Siekiama, kad būtų padidintas socialinių paslaugų pasiekiamumas ir kokybė, Kretingos miesto gyventojų įsidarbinamumas ir integracija į darbo rinką bei visuomenę. Tai leis gyventojams lengviau gauti sveikatos ir sveikatinimo paslaugas, didesnę užimtumo ir neformalaus švietimo pasirinkimą. Šiuo tikslu siekiama skatinti bendruomenės dalyvavimą ir įtraukimą. Plėtodami socialinę infrastruktūrą, sieksime gerinti kultūros ir laisvalaikio pasiūlą, priartėti prie visų socialinių grupių, taip pat spręsti ne tik užimtumo problemas, bet įsidarbinamumo, socialiai atsakingo verslo vystymo.

TIKSLAS 1 ALTERNATYVA	TIKSLAS 2 ALTERNATYVA
Tikslas 1 alternatyva (PASIRINKTA) - skatinti ir plėsti socialinę, ekonominę integraciją, modernizuoti bei plėtoti socialinę infrastruktūrą, kuri gerintų Kretingos miesto gyventojų gyvenimo kokybę. Geresnė. Socialinės ir ekonominės integracijos plėtra turi daugybę pranašumų tiek individualiems gyventojams, tiek visai visuomenei. Pasirinktas tikslas geresnis, kadangi jis skatina ekonominę plėtrą bei inovacijų panaudojimą, taip pat skatina toleranciją, supratimą ir bendradarbiavimą tarp įvairių sektorių, prisideda prie įvairių kultūrinių bei socialinės įvairovės puoselėjimo. Siekiat gerinti gyvenimo kokybę visiems gyventojams, taip pat ir patiriantiems socialinę atskirtį. Blogesnė. Nepaisant to, kad tikslas siekia mažinti socialinę atskirtį, tačiau gali atsirasti konkurencijos rizika, kuri gali sukelti nepasitenkinimą tarp gyventojų.	Tikslas 2 alternatyva - gyvenimo kokybės gerinimas siekiant didinti įsidarbinimo galimybes Kretingos miesto gyventojams. Geresnė. Didinamos įsidarbinimo galimybės, mažinamas nedarbo lygis. Blogesnė. Orientuota tik į mažą visuomenės dalį, kurie siekia įsidarbinti, viena tiksline grupė. Įvygindant šią alternatyvą būtų siekiama naudoti tik mažai visuomenės daliai. Atlikus Kretingos miesto gyventojų statistinę analizę yra matoma, kad nedarbo lygis mieste nėra didelis, iš situacijos analizės darytina išvada, nedarbo ir užimtumo problemos kyla dėl socialinių problemų, todėl ši alternatyva nepasirinkta įgyvendinti.

	Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė (2023 m)	Siekiama reikšmė (2027 m)
1.	Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros (BIVP) projektų veiklų dalyvių, kurie po dalyvavimo veiklose toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir (ar) darbo rinkoje, dalis / proc.	0	40
2.	Į vietos plėtros strategijos veiksmų įgyvendinimą įtrauktų asmenų skaičius	0	351
3.	Paramą gavusiuose subjektuose sukurtos darbo vietos / skaičius	0	4

1.1 UŽDAVINYS – siekti efektyviai spręsti socialines ir ekonomines problemas, kuriant ir vystant infrastruktūrą socialinio verslo vykdymui ir (arba) vystyti socialinį verslą   Vietos plėtros strategija siekiama kurti ir plėtoti socialinio verslo iniciatyvas, tiek pačio verslo kūrimo ir vystymo, tiek remiant įvairias veiklos iniciatyvas, kurios skatina socialinį verslumą, ugdo įgūdžius ir motyvuoja imtis tokio verslo. Socialinio verslo vystymas ir infrastruktūros kūrimas gali būti veiksmingas būdas spręsti socialines ir ekonomines problemas. Socialinis verslas siekia derinti socialinius ir ekonominius tikslus, kuriant ilgalaikę visuomenės gerovę. Vystant socialinį verslą būtina vystyti infrastruktūrą, kuri leidžia plėsti socialinį verslą ir siekti didesnio poveikio. Galima kurti partnerystes su kitomis organizacijomis, vystyti kompleksines veiklas, įtraukti savanorius, kurti rinkodaros strategijas ir t.t. Vystant socialinį verslą siekiame daryti kuo didesnę poveikį – sumažinti skurdą lygi, padidinti užimtumą, įtraukti kuo didesnę tikslinę grupę į veiklų vykdymą, arba socialinio verslo rezultatus nukreipti į kuo didesnės socialinės grupės problemų sprendimą.   Formuojant uždavinį buvo atsižvelgiama į SSGG analizės teiginius: Stiprybės: - Didžiausia dalis Kretingos rajono gyventojų - darbingo amžiaus (45,7 proc) ir mažėja labai nežymia dalimi, vos 0,2 proc.   - Kretingoje yra stipri pramonės bazė. Savivaldybė išsiskiria veikiančių ūkio subjektų skaičiumi prekyboje, apdirbamojoje gamyboje, statybų sferoje, transporto ir saugojimo srityje. Kretingos r. savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų skaičius kasmet auga.   Silpnybės: - Žmonių, ypač jaunų emigracija ir negrįžimas į Kretingos miestą, kurį lemia kasdienių (socialinių paslaugų ir socialinės infrastruktūros) trūkumas, informacijos apie socialines paslaugas sklaidos problema ir kasdienį gyvenimą įtakojantys veiksniai.   Galimybės: - Savanorių. NVO. bendruomenių įtraukimas į socialinių paslaugų teikimą – socialinio verslo kūrimas. paslaugų perdavimas NVO sektoriui.

- Galimybė teikti koncentruotas (kompleksines) paslaugas – lengviau pasiekiamas klientui dėl naujų, skaitmeninių technologijų panaudojimo.
- Vienas iš kertinių aspektų didinantis globojamų asmenų įtrauktį bei visuomenės priėmimą yra perėjimas nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų.
- Alternatyvių ir prevencinių institucinei globai paslaugų plėtra, skatinti jų informacinį prieinamumą, plėtoti atvejo vadybą, skatinti socialinio darbo plėtrą, kad būtų suteikta savalaikė pagalba ir ugdomas asmenų bei jų artimųjų savarankiškas gyvenimas ir didinama įtrauktis į bendruomenę.

Grėsmės:

- Kasdienių socialinių paslaugų, kurios nėra teikiamos ir (arba) finansuojamos valstybės ar savivaldybės lėšomis nebūvimas, inovatyvių, šiuolaikinių sprendimų trūkumas teikiant viešąsias – socialines paslaugas, gerinant viešąją - socialinę infrastruktūrą.
- Blogėjanti gyventojų fizinė ir psichinė sveikata dėl patiriamo streso, mažo fizinio aktyvumo, žalingų įpročių ir kitų priežasčių.
- Nepakankamas socialinių paslaugų prieinamumas skatins socialinės atskirties didėjimą ateityje.
- Kretingos rajono savivaldybėje šiuo metu gyvena 47 žmonės, kurie nedalyvauja socialinių paslaugų sistemoje, tačiau jiems yra reikalingos socialinės (apgyvendinimo, dienos užimtumo bei laikino atokvėpio) paslaugos - kyla grėsmė, kad šių asmenų skaičius dar labiau didės jei nebus teikiamos (organizuojamos) papildomos paslaugos
- Kretingos r. savivaldybėje 2022 m. nedarbo lygis siekė 5,7 proc. bei buvo mažesnis nei Klaipėdos apskrityje (7,4 proc.) ir šalyje (9,0 proc.), tačiau augo didžiausiu procentiniu dydžiu lyginant su regionu ir Lietuva.

Šiuo uždaviniu siekiama spręsti problemas:

1. Socialinių paslaugų prieinamumo problema. Moderni socialinių paslaugų infrastruktūra užtikrins didesnę prieinamumą ir pasiekiamumą socialinę riziką patiriantiems, pažeidžiamiems ar atskirtiems asmenims. Tai gali apimti geriau pritaikytus ir pasiekiamus socialinius centrus, bendruomenės patalpas bei mobilias paslaugas, kurios suteiks galimybę pasiekti tuos, kurie patiria socialinę atskirtį. Taip pat modernizuota infrastruktūra ir paslaugos labiau atitiks skirtingų socialinių grupių poreikius. Plėtojant socialinių paslaugų infrastruktūrą, taip pat bus pagerinta paslaugų teikimo kokybė ir profesionalumas bei skatins bendruomenės įsitraukimą, sąveiką su kitomis institucijomis ir sektoriais, tokiais kaip švietimas, sveikatos apsauga, darbo rinka ir viešasis sektorius.
  2. Ekonomikos augimo problema. Senėjanti visuomenė bei žemas gimstamumo lygis gali sukelti ekonomikos augimo problemas. Modernizuojant socialinę infrastruktūrą siekiama pritraukti daugiau jaunų gyventojų į Kretingos miestą, taip pat vykdyti veiklas susijusias su vaikais ir jaunimu bus skatinamas gimstamumas.
- Apibendrinant – plėtojama ir modernizuojama socialinių, bendruomeninių paslaugų infrastruktūra socialinę riziką patiriantiems, socialiai pažeidžiamiems ar socialiai atskirtiems asmenims yra svarbus žingsnis siekiant užtikrinti socialinį teisingumą, lygybę ir gerovę visuomenei. Tai padeda sumažinti socialinę atskirtį ir užtikrinti, kad visi asmenys turėtų prieigą prie būtinų paslaugų ir galimybių.

Uždavinys skirtas įgyvendinti 2021-2027 metų Europos sąjungos fondų investicijų programos 4.9. uždavinį „Skatinti marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialiujų poreikių turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdyti integruotus veiksmus, be kita ko, teikti aprūpinimą būstu ir socialines paslaugas (ERPF)“ . Skatinti bendruomenės socialinį verslą, padedantį vietoje spręsti pažeidžiamų grupių atskirties problemas: palaikyti socialinio verslo (t. y. kuriančio darbo vietas, paslaugas ir (ar) prekes sunkiau integruojamoms bendruomenės gyventojų grupėms) kūrimąsi ir plėtrą, per vietos plėtros strategijas remiant reikalingos įrangos įsigijimą, socialinio verslo pradinių produktų ir paslaugų sukūrimą, testavimą, rinkodaros priemonių kūrimą ir taikymą ir kt.

Produkto rodiklio pavadinimas		Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiamo reikšmė
1.	Socialinio verslo subjektai, per BIVP projektus gavę paramą socialinio verslo kūrimui ar plėtrai / skaičius	0				2				2
2.	Paramą gavusios įmonės (iš jų: labai mažos, mažosios) / įmonės	0				2				2
3.	Paramą dotacijomis gavusios įmonės	0				2				2

1.1 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.1 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
Uždavinio 1 alternatyva (PASIRINKTA) – siekti efektyviai spręsti socialines ir ekonomines problemas, kuriant ir vystant infrastruktūrą socialinio verslo vykdymui ir (arba) vystyti socialinį verslą. Geresnė. Įgyvendinant šią alternatyvą būtų atsivėlta į visas gyventojų idėjas bei poreikius. Būtų siekiama naudoti visoms tikslinėms grupėms, šiuo uždaviniu siekiama spręsti socialines ir ekonomines problemas kylančias Kretingos miesto gyventojams. Blogesnė. Siekis plėtoti ir socialinę ir ekonominę infrastruktūrą reikalauja daugiau investicijų ir materialinių išteklių, bei neišvengiamos partnerystės.	Uždavinio 2 alternatyva – plėtoti ir modernizuoti paslaugų, reikalingų institucinės globos pertvarkai įgyvendinti, infrastruktūrą. Geresnė. Įgyvendinant šią alternatyvą, būtų plėtojama socialinių paslaugų infrastruktūra, reikalinga pereiti nuo asmenų, turinčių intelekto ar psichikos negalią, institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų. Blogesnė. Šios alternatyvos įgyvendinimas nėra tikslingas, nes susitikimų metu buvo išsakyti lūkesčiai ir poreikis plėtoti ir modernizuoti ir kitų, nestacionarių, bendruomeninių, jaunimui teikiamų paslaugų infrastruktūrą ir socialinį verslą (jaunimo poreikiams pritaikytos infrastruktūros modernizavimas, miesto infrastruktūros, skirtos visiems miesto gyventojams įrengimas, paslaugų senjorams bei neįgaliesiems plėtra). Ši alternatyva yra blogesnė, nes ji nepatenkintų visų gyventojų poreikių ir lūkesčių, būtų plėtojama siauresnės paskirties infrastruktūra.

1.2 UŽDAVINYS – skatinti integruotą paslaugų taikymą ir įgyvendinimą, plečiant socialines ir ekonomines paslaugas ir iniciatyvas Kretingos mieste

Uždaviniu siekiama skatinti integruotą paslaugų, veiklų ar iniciatyvų įgyvendinimą, plečiant socialines ir ekonomines paslaugas ir iniciatyvas Kretingos mieste. Formuliuojant uždavinį buvo atsivėlgiama į **visus numatytus SSGG analizės teiginius**, visas esamas Kretingos miesto stiprybes ir silpnas bei esamas galimybes ir grėsmes, kadangi šis uždavinys skirtas „minkštų“ iniciatyvų įgyvendinimui, kurių įgyvendinimo lygiagrečiai tikėtina pareikalauti ir veiksmai numatyti 1.1. uždavinyje. Taip pat buvo atsivėlgiama į esamus gyventojų poreikius, pateiktas projektines idėjas.

Uždaviniu siekiama stiprinti ir plėtoti savanorystę: socialinės įtraukties skatinimas sudarant sąlygas įsitraukti į ilgalaikę, kompetencijas ugdančią savanorišką veiklą, kuriant ir įgyvendinant nacionalinį savanoriškos veiklos modelį.

Skatinti aktyvesnį vietos bendruomenių dalyvavimą: per vietos plėtros strategijų rengimą ir įgyvendinimą spręsti vietos bendruomenei aktualias

gyventojų skurdo ir atskirties problemas, t. y. taikyti prevencines priemones nepalankiose sąlygose gyvenantiems vaikams, padėti socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams įsitraukti į visavertį visuomenės gyvenimą, asmenims iš pažeidžiamų grupių – įsitraukti į darbo rinką ir joje išsilaikyti.

Taikant ir įgyvendinant integruotas veiklas, iniciatyvas ar paslaugas, susijusias su socialine ir ekonomine plėtra, atliepiančias įvairių socialinių grupių poreikius, galima spręsti daug esamų problemų bei pasiekti daug teigiamų rezultatų:

Socialinės integracijos skatinimo problema

Integruotos paslaugos padės skatinti socialinę integraciją, sumažinti socialinę atskirtį ir užtikrinti lygybę. Tokios priemonės apims programų, kurios skatina bendravimą ir sąveiką tarp skirtingų socialinių grupių, kurios gali skatinti supratimą ir toleranciją bei sudaryti vienodas sąlygas visiems dalyvauti visuomenės gyvenime.

Ekonomikos plėtros ir tvarumo problema

Integruotos paslaugos prisidės prie ekonomikos plėtros ir tvarumo. Skatinant socialinį aktyvumą ir suteikiant galimybes įvairioms socialinėms grupėms dalyvauti darbo rinkoje arba verslo veikloje, gali padidinti ekonominį potencialą ir kurti tvarias ekonomikos sistemas.

Socialinės inovacijos ir partnerystės problemos

Integruotos paslaugos skatins socialinę inovaciją ir partnerystes tarp viešojo, privačiojo ir nevyriausybinių sektorių. Bendradarbiavimas ir partnerystės suteiks daugiau išteklių, idėjų ir galimybių kurti efektyvesnes ir novatoriškesnes paslaugas, kurios geriau atitiktų skirtingų socialinių grupių poreikius. Integruotos paslaugos bus pritaikytos atsizvelgiant į įvairių socialinių grupių individualius poreikius. Tai apims tinkamą paramą ir pagalbą žmonėms su negalia, mažumų grupėms, senyvo amžiaus žmonėms, vaikams, bedarbiams (arba darbingo amžiaus asmenims) ir kitoms pažeidžiamoms grupėms. Individualizuota ir pritaikyta parama pagerins jų gyvenimo kokybę ir įtrauks juos į visuomenės gyvenimą ir darbo rinką (užimtumo programas). Siekiant įgyvendinti integruotas paslaugas planuojama sukurti/ patobulinti/ atnaujinti aštuonių paslaugų teikėjų materialinę bei intelektualinę bazę.

Uždaviniu taip pat siekiama:

Stiprinti ir plėtoti savanoriystę: socialinės įtraukties skatinimas sudarant sąlygas įsitraukti į ilgalaikę, kompetencijas ugdančią savanorišką veiklą, kuriant ir įgyvendinant nacionalinį savanoriškos veiklos modelį.

Skatinti aktyvesnę vietos bendruomenių dalyvavimą: per vietos plėtros strategijų rengimą ir įgyvendinimą spręsti vietos bendruomenei aktualias gyventojų skurdo ir atskirties problemas, t. y. taikyti prevencines priemones nepalankiose sąlygose gyvenantiems vaikams, padėti socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams įsitraukti į visavertį visuomenės gyvenimą, asmenims iš pažeidžiamų grupių – įsitraukti į darbo rinką ir joje išsilaikyti.

Taikant ir įgyvendinant integruotas veiklas, iniciatyvas ar paslaugas, susijusias su socialine ir ekonomine plėtra, atliepiančias įvairių socialinių grupių poreikius, galima spręsti daug esamų problemų bei pasiekti

Uždavinys skirtas įgyvendinti 2021-2027 metų Europos sąjungos fondų investicijų programos 4.7. uždavinį „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių“. Užtikrinti pagalbą tiems, kuriems labiausiai jos reikia: socialinės integracijos, įskaitant kultūros edukaciją bei kūrybingumo skatinimą, paslaugos, kurios didina socialiai pažeidžiamų, socialinę riziką (atskirtį) patiriančių asmenų socialinę integraciją ir šalina galimybių dalyvauti darbo rinkoje kliūtis; paslaugų grįžusiems iš įkalinimo įstaigų sistemos įgyvendinimas ir tobulinimas; darbo su jaunimu sistemos plėtra, siekiant didesnę jų integracijos; koordinuotos intervencinės pagalbos esantiems benamystėje vystymas.

Skatinti moterų ir vyrų lygybę: žmogaus teisių padėties gerinimas ir seksizmo padarinių šalinimas per visuomenės nuostatų keitimą ir lyčių lygybės aspekto integravimą vietos savivaldos lygiu, siekiant mažinti paplitusius stereotipus apie lytis; smurto artimoje aplinkoje mažinimas, užtikrinant tinkamą smurto prevenciją ir pagalbą nukentėjusiems nuo smurto.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiamo reikšmė
1.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0			1	2	2			5
2.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino Kretingos rajono savivaldybės biudžetinės įstaigos	0			2	2				4

1.2 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.2 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
Uždavinio 1 alternatyva (PASIRINKTA) – skatinti integruotą paslaugų taikymą ir įgyvendinimą, plečiant socialines ir ek Geresnė. Integruotos paslaugos yra efektyvus būdas bendradarbiauti su įvairiomis organizacijomis ir suteikti holistinę paramą vietos bendruomenei. Blogesnė. Integruotų priemonių taikymas reikalauja didesnių resursų ir išteklių, dėl šios priežasties reikalingas didesnis finansavimas, partnerystė ir bendradarbiavimas.	Uždavinio 2 alternatyva – gerinti Kretingos miesto gyventojų gyvenimo kokybę plečiant socialines paslaugas ir informuotumą apie jas Geresnė. Įgyvendinus šią alternatyvą didėtų socialinių paslaugų prieinamumas, socialinių paslaugų plėtra bei jų atitikimas gyventojų poreikiams, dėl to mažėtų socialinėje atskirtyje esančių asmenų skaičius. Blogesnė. Nebūtų užtikrinamos integruotos, kompleksiškos priemonės sprendžiant atskirties problematiką, nebūtų užtikrinamas ne socialinių paslaugų teikimas, kuris taip pat turi nemažą reikšmę sprendžiant socialinės atskirties problemas (psichologinis žmonių atsparumas, gyventojų įtraukimas į bendruomeninį gyvenimą per kultūrinės, sveikatingumo, sporto iniciatyvas ir pan.).

KRETINGOS MIESTO 2024-2028 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS

1. TIKSLAS - skatinti ir plėsti socialinę, ekonominę integraciją, modernizuoti bei plėtoti socialinę infrastruktūrą, kuri gerintų Kretingos miesto gyventojų gyvenimo kokybę										
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	viso 2022-2029 m.
Skatinti ir plėsti socialinę, ekonominę integraciją, modernizuoti bei plėtoti socialinę infrastruktūrą, kuri gerintų Kretingos miesto gyventojų gyvenimo kokybę	Europos socialinis fondas +			228 044,38	274 188,79	92 288,79				594 521,96
	Europos regioninės plėtros fondas			254 660,00						254 660,00
	LR valstybės biudžetas			85 183,12	48 386,26	16 286,26				149 855,64
	Savivaldybės biudžeto lėšos									
	Privačios lėšos			49 381,52	28 050,01	9 441,31				86 872,84
	Iš viso tikslui:			617 269,02	350 625,06	118 016,36				
1.1 UŽDAVINYS - siekti efektyviai spręsti socialines ir ekonomines problemas, kuriant ir vystant infrastruktūrą socialinio verslo vykdymui ir (arba) vystyti socialinį verslą										
Planuojama finansuoti nemažiau kaip 2 projektus : paramos suma vienam projektui negali viršyti 149 800,00 Eur įskaitant visus partnerius (jei pasirenkami). Projektai bus atrinkami konkurso būdu pagal kvietimo metu numatytus pirmumo (naudos ir kokybės) kriterijus. Prieš kiekvieną kvietimą teikti projektų įgyvendinimo planus VVG valdybos sprendimu bus patvirtinti ne mažiau nei 3 pirmumo (naudos ir kokybės) atrankos kriterijai su kiekybiniais įverčiais ir aprašta mažiausia galima surinkti balų suma iš 100.	Europos socialinis fondas +									
	Europos regioninės plėtros fondas			254 660,00						254 660,00
	LR valstybės biudžetas			44 940,00						44 940,00
	Savivaldybės biudžeto lėšos									
	Privačios lėšos			26 052,17						26 052,17
	Iš viso uždaviniui:			325 652,17						
1.1.1. Veiksmas - Pritaikyti reikiamą infrastruktūrą socialiniams verslui vystyti arba kurti/plėtoti naujus socialinius verslus ir (arba) skatinti socialinį verslumą	Pareiškėjai: NVO (VšĮ arba Asociacija); privatus juridiniai asmenys.	Europos socialinis fondas +								
	Partneriai neprivalomi. Jei pasirenkami jų tinkamumas:	Europos regioninės plėtros fondas			254 660,00					254 660,00
	Partneriai: NVO; VšĮ; savivaldybės administracija; BĮ; privatus juridiniai asmenys	LR valstybės biudžetas			44 940,00					44 940,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos								
		Privačios lėšos			26 052,17					26 052,17
		Iš viso veiksmui:			325 652,17					
1.2 UŽDAVINYS - skatinti integruotų paslaugų taikymą ir įgyvendinimą, plečiant socialines ir ekonomines paslaugas Kretingos mieste										
Planuojama įgyvendinti nemažiau kaip 9 projektus :	Europos socialinis fondas +			228 044,38	274 188,79	92 288,79				594 521,96

- pagal 1.2.1 veiksmą paramos suma vienam projektui negali viršyti 107 000,00 Eur įskaitant visus partnerius (jei pasirenkami). Planuoja paremti 4 projektus - pagal 1.2.2 veiksmą paramos suma vienam projektui negali viršyti 54 249,00 Eur įskaitant visus partnerius (jei pasirenkami). Planuoja paremti 5 projektus										
	4									
	LR valstybės biudžetas			40 243,12	48 386,26	16 286,26			104 915,64	
	Savivaldybės biudžeto lėšos									
	Privačios lėšos			23 329,35	28 050,01	9 441,31			60 820,67	
Iš viso uždaviniui:			291 616,85	350 625,06	118 016,36			760 258,27		
1.2.1. Veiksmas - Išnaudoti ir įveikinti esamą ir kuriamą infrastruktūrą: kultūros objektus, bibliotekas, sporto kompleksus, poilsio vietas ir kitus viešuosius ir privačius objektus paslaugų vystymui ir veiklų organizavimui	Pareiškėjai: NVO; VšĮ; savivaldybės administracija; BĮ; privatus juridiniai asmenys Partneriai neprivalomi. Jei pasirenkami jų tinkamumas: Partneriai: NVO; VšĮ; savivaldybės administracija; BĮ; privatus juridiniai asmenys	Europos socialinis fondas +		181 900,00	181 900,00				363 800,00	
		Europos regioninės plėtros fondas								
		LR valstybės biudžetas			32 100,00	32 100,00				64 200,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos								
		Privačios lėšos			18 608,70	18 608,70				37 217,40
Iš viso veiksmui:			232 608,70	232 608,70				465 217,40		
1.2.2. Veiksmas - Skatinkite švietimą, informavimą, konsultavimą ir kitų neformalių iniciatyvų kūrimąsi ir plėtojimą siekiant mažinti socialinę atskirtį ir didinti užimtumą Kretingos mieste	Pareiškėjai: NVO; VšĮ; savivaldybės administracija; BĮ; privatus juridiniai asmenys Partneriai neprivalomi. Jei pasirenkami jų tinkamumas: Partneriai: NVO; VšĮ; savivaldybės administracija; BĮ; privatus juridiniai asmenys	Europos socialinis fondas +		46 144,38	92 288,79	92 288,79			230 721,96	
		Europos regioninės plėtros fondas								
		LR valstybės biudžetas			8 143,12	16 286,26	16 286,26			40 715,64
		Savivaldybės biudžeto lėšos								
		Privačios lėšos			4 720,65	9 441,31	9 441,31			23 603,27
Iš viso veiksmui:			59 008,15	118 016,36	118 016,36			295 040,87		

Lėšos strategijos įgyvendinimui	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +	594 521,96			228 044,38	274 188,79	92 288,79			
Europos regioninės plėtros fondas	254 660,00			254 660,00					
LR valstybės biudžetas	149 855,64			85 183,12	48 386,26	16 286,26			
Savivaldybės biudžeto lėšos									
Privačios lėšos	86 872,84			49 381,52	28 050,01	9 441,31			

Lēšos stratēģijas administratīvajam	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos sociālais fonds +									
Europos reģionālās attīstības fonds	169 836,39			42 459,10	42 459,10	42 459,10	42 459,10		
LR valsts budžets	29 971,13			7 492,78	7 492,78	7 492,78	7 492,78		
Savivaldības budžeta līdzekļi									
Privātie līdzekļi									

Iš viso vietās attīstības stratēģijai:	1 285 717,96
Europos sociālais fonds +	594 521,96
Europos reģionālās attīstības fonds	424 496,39
LR valsts budžets	179 826,77
Savivaldības budžeta līdzekļi	
Privātie līdzekļi	86 872,84

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA

VPS VALDYMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS IR KEITIMAI

Kretingos miesto VVG organizacinės struktūros, atsakingos už veiksmų, skirtų vietos plėtros strategijai įgyvendinti atranką, strategijos įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną.

Kretingos miesto VVG nariai (visuotinis narių susirinkimas):

- 1) tvirtina parengtą Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategiją;
- 2) vertina ir tvirtina kasmetinę Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėsenos ataskaitą;
- 3) vykdo Kretingos miesto VVG darbo skaidrumo, viešumo, tinkamo finansų panaudojimo užtikrinimą ir priežiūrą;
- 4) tvirtina Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategijos pakeitimus;
- 5) įgyvendina kitas steigimo dokumentuose nustatytas pareigas.

Kretingos miesto VVG kolegialaus valdymo organo nariai (VVG valdyba):

- 1) vadovauja Kretingos miesto VVG veiklai laikotarpiuose tarp visuotinių narių susirinkimų;
- 2) priima sprendimus dėl dalyvavimo kitoje projektinėje veikloje;
- 3) priima ir atleidžia Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategijos administracijos darbuotojus;
- 4) atlieka projektų lankymą vykdymo vietose ir rekomendacinio pobūdžio vertinimą (bent vieną kartą per projekto priežiūros laikotarpį);
- 5) įgyvendina kitas steigimo dokumentuose nustatytas pareigas;
- 6) tvirtina kvietimų teikti vietos projektus dokumentus;
- 7) tvirtina pirmumo (naudos ir kokybės) atrankos kriterijus su kiekybiniais įverčiais ir apsprendžia mažiausią galimą surinkti balų sumą iš 100;
- 8) priima sprendimus dėl vietos projektų finansavimo.

Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategijos administravimo vadovas:

- 1) atlieka Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėseną ir teikia kasmetines ataskaitas visuotiniam narių susirinkimui;
- 2) rengia ir Kretingos miesto VVG valdymo organui tvirtinti teikia kvietimų teikti vietos projektus dokumentus;
- 3) registruoja ir vertina pateiktus vietos projektus;
- 4) administruoja Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategiją: pildo VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo ataskaitas ir kartu su papildomais dokumentais pateikia juos LR Vidaus reikalų ministerijai;
- 5) administruoja Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategiją: pildo VVG vietos plėtros strategijos mokėjimo prašymus ir kartu su papildomais dokumentais pateikia juos LR Vidaus reikalų ministerijai;
- 6) administruoja vietos projektus: vertina vietos projektų vykdytojų viešuosius pirkimus;
- 7) organizuoja vietos projektų atrankos posėdžius;
- 8) vykdo nuolatinį Kretingos miesto VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų informavimą apie parengtą Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategiją, jos tikslus, prioritetus bei priemones;
- 9) konsultuoja Kretingos miesto VVG teritorijos gyventojus, organizacijas, verslo subjektus projektinių idėjų atitikimo Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategijos klausimais;
- 10) vykdo potencialių vietos projektų vykdytojų mokymą paraiškų, ataskaitų pildymo, ir su tuo susijusių papildomų dokumentų rengimo klausimais;
- 11) vykdo viešųjų ryšių kampanijas, bendrauja su vietos žiniasklaida, rengia straipsnius;
- 12) organizuoja mokymus Kretingos miesto VVG nariams ir potencialiems projektų vykdytojams;
- 13) kviečia Kretingos miesto VVG narius į visuotinius ir valdybos posėdžius, rengia posėdžių protokolus; organizuoja susitikimus su potencialiais projektų vykdytojais ir vykdo reguliarius Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pristatymus, užtikrina, kad įgyvendinant Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategijos būtų laikomasi visų BIVP bei horizontaliųjų principų;
- 14) administruoja internetinę svetainę ir socialinius tinklus;
- 15) administruoja vietos projektus: atlieka projektų vykdytojų pateiktų veiklų grafikų priežiūrą bei pakeitimų derinimą; priima ir tikrina vietos projektų ataskaitas, mokėjimo prašymus ir papildomus dokumentus projekto įgyvendinimo ir priežiūros laikotarpiu.

Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategijos finansininkas:

- 1) vykdo Kretingos miesto VVG apskaitos politiką;
- 2) organizuoja finansinę ir buhalterinę apskaitą ir kontroliuoja, kad ataskaitinių metų duomenys būtų teisingai ir laiku pateikti finansų bei statistikos organams;
- 3) registruoja ir vertina Kretingos miesto VVG finansinius dokumentus.

Įgyvendinimo procedūra, nustatant, kaip bus atrenkami veiksmų ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojai, užtikrinant Taisyklių 4.5

papunktyje nurodytų principų įgyvendinimą:

Kretingos miesto VVG pavedama atsakomybė užtikrinti, jog vietos plėtros projektų atrankos kriterijai ir atrankos procedūros būtų nediskriminuojantys ir skaidrūs. Šiuos atrankos kriterijus tvirtins Kretingos miesto VVG valdyba.

Atrenkant veiksmus ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojus bus laikomasi šių principų:

- 1) partnerystės ir atvirumo: projektų naudos ir kokybės vertinimo kriterijuose prioritetas bus teikiamas projektams, įgyvendinamiems kartu su partneriu. Taip siekiama paskatinti į projektų įgyvendinimą įsitraukti įvairias socialines grupes, partnerystės principu įgyvendinti reikšmingesnius, plačiau apimančius ir problemą iš esmės sprendžiančius projektus.
- 2) lyčių lygybės ir nediskriminavimo: atrenkant projektus bus vertinama jų atitiktis lyčių lygybės, nediskriminavimo ir prieinamumo principams. Šis principas suprantamas ne tik kaip moterų ir vyrų lygių galimybių užtikrinimas, bet ir draudimas varžyti žmogaus teises ar teikti asmeniui privilegijas dėl jo lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, socialinės padėties, amžiaus arba seksualinės orientacijos. Vyrų ir moterų lygybė apima lygias teises, atsakomybes ir galimybes abiem lytims.
- 3) jaunimo dalyvavimo: rengiant mokymus potencialiems vietos projektų įgyvendintojams, kviečiant teikti vietos projektų įgyvendinimo planus ir pasirenkant informacijos viešinimo kanalus bus atsižvelgiama į jaunimo grupių situaciją bei poreikius ir skatinamas teikti projektus, juos įgyvendinti ir/ar dalyvauti jų veiklose jaunimas iki 29 metų.
- 4) lygybė: į vietos projektų atrankos procedūras bus įtraukiami visų lyčių atstovai ir siekiama pašalinti disbalansą bei diskriminaciją. Taip pat bus sudaromos sąlygos visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
- 5) įtraukimas: visiems asmenims bus siekiama suteikti vienodas galimybes dalyvauti projektų teikime ir vertinime, turėti lygias teises ir galimybes užimti darbo vietas, gauti švietimą, naudotis VVG paslaugomis ir kt. Vadovaujantis šiuo principu bus siekiama skatinti socialinę integraciją ir užkirsti kelią socialinei atskirčiai.
- 6) dalyvavimas sprendimų priėmimo: bus teikiama pirmenybė dalyvaujamesiems sprendimų priėmimo procesams, kur visi dalyviai turi vienodą žodį priimant sprendimus. Dalyvaujamas principas yra svarbus visuomenės teisingumo ir socialinio teisėtumo aspektas priimant sprendimus dėl projektų vykdytojų.
- 7) skaidrumas: bus siekiama užtikrinti viešumo, atvirumo ir skaidrumo principus, informuojant visuomenę apie VVG veiklą, priimtus sprendimus ir kitus visuomenei svarbius dalykus. Informacija nuolatos bus talpinama Kretingos rajono savivaldybės tinklapyje, Kretingos miesto VVG ir partnerių socialiniuose tinkluose.

Vietos plėtros strategijos stebėsenos tvarka:

Tiek Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategijos rengimo, tiek jos įgyvendinimo laikotarpiu Kretingos miesto VVG nariai vadovaujasi bendradarbiavimo vertybėmis, laikosi horizontaliųjų principų Kretingos miesto VVG vidaus ir išorės santykiuose.

Kretingos miesto VVG pirmininkas organizuoja ir užtikrina, kad stebėseną būtų vykdoma pagal tokią tvarką:

- 1) Kretingos miesto VVG visuotinis susirinkimas arba kolegialaus valdymo organas tvirtina metines/galutines VPS ataskaitas;
- 2) Kretingos miesto VVG administravimo vadovas vykdo VPS priežiūros organizavimą ir užtikrinimą;
- 3) Administravimo vadovas rengia galutines/metines VPS priežiūros ataskaitas, bendrauja su Vidaus reikalų ministerija ir Centrine projektų valdymo agentūra;
  - Pagal administravimo vadovo parengtą ir nustatytą formą, Kretingos miesto VVG VPS projektų vykdytojai renka informaciją, reikalingą VPS įgyvendinimo metinių priežiūros ataskaitų parengimui, ją apdoroja, susistemina ir pateikia administravimo vadovui;
  - Administravimo vadovas kartą metuose rengia metinę, o baigus įgyvendinti strategiją – galutinę – ataskaitą apie VPS vykdymą ir jos rezultatus. Metinė/galutinė ataskaita yra tvirtinama Kretingos miesto VVG visuotinio narių susirinkimo arba kolegialaus valdymo organo;
  - Įgyvendinus strategiją, administravimo vadovas pateikia galutinės ataskaitos kopiją ir jos patvirtinimą įrodančio dokumento kopiją Vidaus reikalų ministerijai. Projekto vadovas bendrauja su Vidaus reikalų ministerija ir esant poreikiui teikia papildomą informaciją, susijusią su VPS įgyvendinimu.
- 4) **siekiant užtikrinti, kad nuolat būtų renkama ir sisteminama informacija apie planuotas ir pasiektas efekto, rezultato ir produkto rodiklių reikšmes** bei ~~siekiant~~ laiku identifikuoti vietos plėtros projektų rengimo ir įgyvendinimo problemas, keliančias riziką vietos plėtros strategijos tinkamam įgyvendinimui, ir imtis veiksmų šioms rizikoms suvaldyti (pvz., atlikti papildomas vietos plėtros projektų pareiškėjų ir vykdytojų gebėjimams stiprinti skirtas veiklas) Kretingos miesto VVG administracija:
  - parengs laisvos formos ataskaitą vietos projektų vykdytojams, kurioje bus prašoma pateikti trumpą informaciją apie vietos projekto tikslus, įgyvendinimo eigą (įgyvendintas veiklas), pasiektus projekto rezultatus ir produkto rodiklius. Šią ataskaitą vietos projektų vykdytojai Kretingos miesto VVG turės pateikti už kiekvieną ketvirtį iki kito mėn. 15 dienos (Pvz.: už I ketvirtį iki balandžio 15 dienos). Iki kitų metų vasario 28 dienos vietos projektų vykdytojai Kretingos miesto VVG turės pateikti ataskaitą už atskaitinius metus, kuri rengiami kaupimo principu, t.y. susisteminant visų ketvirčių ataskaitose pateiktus duomenis.
  - kiekvieną ketvirtį organizuos atvirų durų dienas (susitikimus) su projektų vykdytojais, kurių metu aptars praktikoje, įgyvendinant vietos projektus, kylančias problemas.
  - reguliariai kvies teikti poreikį gebėjimų stiprinimui, tiek vietos projektų vykdytojus, tiek potencialius pareiškėjus. Šią informaciją skelbs Kretingos rajono savivaldybės tinklapyje, Kretingos miesto VVG ir partnerių socialiniuose tinkluose, taip pat kreipsis į vietos projektų vykdytojus ir potencialius pareiškėjus asmeniškai el. paštu, jei jie bus žinomi Kretingos miesto VVG.
  - stebėsenai vykdyti taip pat bus sudarytos ne mažiau kaip 2 darbo grupės (iš Kretingos miesto VVG narių ir administracijos), kurie kylant poreikiui iš vietos projektų vykdytojų, ar kilus konfliktui vyks į vietos projektų vykdymo vietas.

- VVG administracija ne mažiau kaip vieną kartą per vietos projekto įgyvendinimą atliks vietos projekto patikrą vietoje ir užpildys laisvos formos ataskaitą, kurią pateiks Kretingos miesto VVG valdybai.

Vietos plėtros strategijos pakeitimų inicijavimo procedūra.

Kretingos miesto VVG gali inicijuoti atrinktos finansuoti vietos plėtros strategijos keitimą. VVG vietos plėtros strategijos pakeitimus tvirtina visuotinis VVG narių susirinkimas. Prieš tvirtinant VVG vietos plėtros strategijos pakeitimą turi būti atlikti veiksmai, nustatyti Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo taisyklėse, ir VVG vietos plėtros strategijos keitimas turi būti raštu suderintas su Vidaus reikalų ministerija.

Kretingos miesto VVG vietos plėtros strategija gali būti keičiama kai:

- 1) būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių vietos plėtros strategijų įgyvendinimą, pakeitimų;
- 2) būtina keisti suplanuotų lėšų paskirstymą tarp vietos plėtros strategijos uždavinių ir veiksmo sričių;
- 3) būtina keisti didžiausią galimą paramos sumą vienam vietos plėtros strategijos veiksmui įgyvendinti pagal skirtingus vietos plėtros strategijos uždavinius;
- 4) būtina patikslinti vietos plėtros strategijos veiksmų sąrašą, siekiant įgyvendinti vietos plėtros strategijoje numatytus rodiklius.

1 Priedas. Lentelės

1 lentelė. Gyventojų skaičiaus pokyčiai

Teritorija	2018	2019	2020	2021	2022	Skirtumas
Lietuvos Respublika	2 808 901	2 794 184	2 794 090	2 810 761	2 805 998	-0,1%
Klaipėdos apskritis	317 252	317 722	319 958	322 283	324 263	2,2%
Kretingos r. sav.	37 945	37 575	37 425	37 639	37 404	-1,4%
Kretinga	17 274	16 820	16 583	17 249	17 046	-1,3%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2023

2 lentelė. Gyventojai pagal amžiaus grupes (proc.)

Lietuvos Respublika	2018	2019	2020	2021	2022	Skirtumas
Iki 14 metų	15,0	15,1	15,1	14,8	14,9	-0,1
15–64	65,4	65,1	65,0	65,3	65,1	-0,3
65 ir vyresni	19,6	19,8	19,9	19,9	20,0	0,4
Klaipėdos apskritis	2018	2019	2020	2021	2022	Skirtumas
Iki 14 metų	16,0	16,1	16,2	15,9	16,0	0,0
15–64	64,9	64,7	64,5	64,6	64,5	-0,4
65 ir vyresni	19,1	19,2	19,3	19,5	19,5	0,4
Kretingos r. sav.	2018	2019	2020	2021	2022	Skirtumas
Iki 14 metų	15,4	15,5	15,7	15,0	15,1	-0,3
15–64	65,0	64,7	64,3	65,5	65,3	0,3
65 ir vyresni	19,6	19,8	20,0	19,5	19,6	0,0

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2023

3 lentelė. Natūrali gyventojų kaita (gimusių ir mirusių gyventojų skirtumas)

Teritorija	2018	2019	2020	2021	2022	Skirtumas
Lietuvos Respublika	- 11 425	- 10 888	- 18 403	- 24 416	- 20 816	82,2%
Klaipėdos apskritis	- 703	- 834	- 1 782	- 2 398	- 2 043	190,6%
Kretingos r. sav.	- 129	- 133	- 232	- 342	- 263	103,9%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2023

4 lentelė. Neto migracija

Lietuvos Respublika	2018	2019	2020	2021	2022
Atvykusieji ir imigrantai	105 090	113 232	113 691	109 601	179 296
Išvykusieji ir emigrantai	108 382	102 438	93 698	89 948	107 199
Neto migracija	- 3 292	10 794	19 993	19 653	72 097
Klaipėdos apskritis	2018	2019	2020	2021	2022
Atvykusieji ir imigrantai	15 336	16 308	16 122	16 602	25 695
Išvykusieji ir emigrantai	14 163	13 238	12 449	12 224	13 581
Neto migracija	1 173	3 070	3 673	4 378	12 114
Kretingos r. sav.	2018	2019	2020	2021	2022
Atvykusieji ir imigrantai	1 622	1 437	1 377	1 451	1 866
Išvykusieji ir emigrantai	1 863	1 454	1 247	1 344	1 447
Neto migracija	- 241	17	130	107	419

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2023

5 lentelė. Nedarbo lygis (proc.)

Teritorija	2018	2019	2020	2021	2022	Skirtumas
Lietuvos Respublika	8,5	8,4	12,6	13,0	9,0	0,5
Klaipėdos apskritis	7,0	6,5	10,6	11,5	7,4	0,4
Kretingos r. sav.	4,6	5,1	9,0	10,1	5,7	1,1

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2023

6 lentelė. Ūkio subjektai, tenkantys 10 tūkst. gyventojų

Teritorija	2018	2019	2020	2021	2022	Skirtumas
Lietuvos Respublika	370,7	376,1	384,5	385,2	404,5	9,1%
Klaipėdos apskritis	370,2	371,3	378,8	379,9	392,6	6,1%
Kretingos r. sav.	266,4	375,2	279,0	275,5	291,9	9,6%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2023